

Секція: Банківська справа

Сидор Г.В.

*Здобувач кафедри банківського менеджменту та обліку
Тернопільського національного економічного університету*

м. Чортків, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Потреба села у кредитних ресурсах не може повною мірою бути задоволена сучасною банківською системою, особливо це стосується особистих підсобних господарств та фермерів. Комерційні банки орієнтуються в основному на великий бізнес і дорогі банківські послуги, неохоче надають мікrokредити, необхідні дрібним фермерам та власникам господарств населення, або й навіть не надають зовсім, тому малий бізнес залишився наодинці зі своїми проблемами.

Поряд із великими аграрними підприємствами функціонують дрібні сільськогосподарські товаровиробники, які мають статус як юридичних так і фізичних осіб. Однак вони мають обмежений доступ до кредитних ресурсів, що пов'язано з ризиками фінансової нестійкості підприємств сільського господарства та низькою рентабельністю кредитування таких клієнтів, що в свою чергу обмежує зростання ефективності виробництва. Обслуговування дрібних підприємств є затратним і малодохідним, тому банки не зацікавлені у співпраці з ними. Тобто комерційному банку не вигідно працювати з категорією дрібних клієнтів.

Пошуку альтернативних джерел фінансування вимагає ситуація, котра склалася з кредитуванням в Україні сільгоспвиробників. Розвиток кредитних спілок є особливо актуальним в даному контексті, а поліпшення соціально-економічного стану людей є їхньою головною метою, які об'єднуються для спільного вирішення проблем. Отже, однією з вагомих та перспективних форм кредитування дрібних виробників сільськогосподарської продукції є кредитні спілки.

В різних літературних джерелах можна знайти такі визначення кредитної спілки: “кредитна спілка – це неприбуткова громадська організація, що діє на кооперативних засадах для соціального захисту своїх членів шляхом здійснення взаємкредитування за рахунок їхніх акумульованих заощаджень”; “кредитна спілка – це форма самоорганізації людей, які, об’єднавшись, самі створюють можливість для задоволення власних фінансових потреб”; “кредитна спілка – це самоврядна демократична організація, в якій тільки її спілчани визначають види послуг, що надаються, та встановлюють умови їх надання”; “кредитна спілка – це фінансовий механізм, завдяки якому люди внаслідок кооперування своїх зусиль, ідей та коштів можуть отримати необхідні послуги значно дешевше, аніж в тому випадку, коли б кожен з них намагався діяти самостійно”.

В сучасних умовах розвитку кредитної системи велике майбутнє належить кредитним спілкам як одним з вагомих та перспективних форм кредитування села. Вони є надійним помічником селянина, адже свій іде до свого по своє.

Діяльність кредитних спілок спрямована на надання кредитних і ощадних послуг своїм членам, що визначає її вузьку спеціалізацію щодо використання фінансових ресурсів, акумульованих за рахунок заощаджень спілчан, проте жодною іншою господарською діяльністю кредитна спілка не займається.

Дохід, отриманий спілкою за позичками у вигляді відсотка, надалі скеровується на формування фондів та нарахування відсотків на вклади членів.

Кредитні спілки комерційними банками розглядаються як посередницька ланка, котра створює вигідні умови роботи з клієнтами, об’єднавши дрібних товаровиробників, які мають потребу в кредитах незначних за розміром.

На нашу думку, негативний вплив на формування та функціонування кредитних спілок є їхній недостатній зв’язок з банківськими установами. Практично не проявляється співпраці Національного банку України з кредитними спілками в питанні створення для них відповідної нормативної бази. Для кредитних спілок аграрного напрямку розвитку участь у їхньому “житті мав би взяти на себе аграрний банк, оскільки вони мають споріднену “технологію” кредитування, спеціалісти аграрного банку краще володіють “технологією” сільськогосподарського бізнесу.

Склалася думка, що ефективне функціонування кредитних спілок без належного державного стимулювання не можливе. Ми погоджуємося частково, на нашу думку, для реального виникнення та становлення кредитних спілок цілеспрямована державна підтримка необхідна, а для подальшого функціонування не варто розглядати підтримку з боку держави як необхідну постійну умову у діяльності кооперації. Бюджетне фінансування створює стартові сприятливі умови. І думаємо, що тільки за умови повернення можна надавати державні кошти. Фінансування на безповоротній основі за рахунок бюджетних ресурсів гальмує консолідацію власних ресурсів спілки та їх раціональне використання.

В Україні саме кредитні спілки стали тими фінансовими установами за допомогою яких є можливість отримати кредитні послуги тим громадянам, які мають мізерні доходи та невисокий життєвий рівень, дрібним підприємцям, а також сільськогосподарським товаровиробникам, які іншим чином задовольнити свої фінансові потреби не взмозі, тобто широкого розвитку набуло функціонування селянських та фермерських господарств, тому зростає потреба в міні- та мікрокредитуванні.

На сьогоднішньому етапі розвитку кредитні спілки є практично єдиним джерелом одержання кредитних ресурсів для малих підприємств, розвиваються напрочуд швидкими темпами, бо до цього підштовхує ринок.

Література:

1. Зленко О.В. Запровадження нових механізмів кредитування сільськогосподарських товаровиробників / О.В. Зленко // Агроінком. – 2010. – № 7-9. – С. 44-47.
2. Гончаренко В.В. Кредитні спілки у сільськогосподарському виробництві / В.В. Гончаренко // Економіка АПК. – 2000. – № 6. – С. 36-42.
3. Полуляхова О.О. Проблеми та перспективи розвитку кредитних спілок в Україні / О.О. Полуляхова // Агроінком. – 2010. – № 10-12. – С. 60-63.
4. Свиноус І. Кредитування діяльності особистих селянських господарств: сучасний стан і проблеми / І.Свиноус // Вісник НБУ. – 2007. – № 7. – С. 52-54.

5. Третьяк О.М. Кредитні спілки як ефективна форма мікrokредитування / О.М. Третьяк // Економіка АПК. – 2002. – № 7. – С. 100-102.